

Veenendaal, 27 november 2023

Geachte Commissie,

Hartelijk dank voor uw schrijven van 14 november 2023. Naar aanleiding van de bij uw Commissie ingediende klachten tegen de door het Platform Zorg voor Leven (hierna: het 'Platform') verspreide boodschap tijdens de 'Week van het Leven 2023', stuur ik u hierbij ons verweer op de klachten.

Het Platform geeft hierna eerst een toelichting op haar grondslag, beweegredenen en het door haar jaarlijks georganiseerde evenement, de 'Week van het Leven'. Vervolgens gaat het Platform in op de door haar geuite boodschap, het toepasselijke kader en de bespreking van de klacht. Conclusie van het Platform is dat haar boodschap niet in strijd is met de Nederlandse Reclame Code (hierna: 'NRC') en dat de klachten van klagers daarom niet-ontvankelijk verklaard, dan wel afgewezen behoort te worden. Op uw verzoek behandelen we de drie klachten ieder afzonderlijk. Het verweer hieronder richt zich op **[afgeschermd]**.

Inleiding

1. Het Platform Zorg voor Leven is een verband van ideële organisaties dat opkomt voor het menselijk leven in alle levensfasen vanaf de conceptie.
2. De uitingen van het Platform vonden plaats in het kader van de Week van het Leven. Dat is een jaarlijks evenement waarin het Platform vanuit haar doelstellingen en met overtuiging aandacht vraagt voor de beschermwaardigheid van het ongeboren leven en de hulp en ondersteuning die mogelijk is, en beschikbaar moet zijn voor onbedoeld zwangere vrouwen. De Week van het Leven wordt onder verantwoordelijkheid van het Platform onder meer samen met de NPV – Zorg voor het leven, SGP, ChristenUnie, RMU, Schreeuw om Leven, Kies Leven en SGPJ georganiseerd. De uitingen van het Platform zijn bedoeld om het maatschappelijke gesprek omtrent abortus en betere hulp aan moeder en kind te voeren. Het gaat hier nadrukkelijk niet om het werven van stemmen of leden door betrokken partijen.
3. Het Platform realiseert zich heel goed dat het maatschappelijk gesprek over abortus en betere hulp aan moeder en kind raakt aan diepe menselijke gevoelens en ervaringen. Het Platform is zich dan ook bewust van de gevoeligheid van dit thema. Daarom hecht het Platform er sterk aan om heel zorgvuldig te zijn in haar woordkeuze, en die waar mogelijk aan te laten sluiten bij de realiteit. Dat doet zij om daarmee niemand onheus te bejegenen of te kwetsen. We veroordelen uitdrukkelijk niemand, dus ook niet vrouwen die abortus provocatus hebben ondergaan of die een abortus provocatus overwegen. Het Platform hecht eraan in haar campagne eerlijk en transparant te zijn over haar boodschap: Het doden van ongeboren menselijk leven is geen oplossing én onbedoeld zwangere vrouwen moeten kunnen rekenen op de allerbeste hulp die er is. Het Platform heeft dit jaar de nadruk gelegd op de ontwikkeling van ongeboren leven in de baarmoeder. Op de website weekvanhetleven.nl zijn er echter ook op verschillende plaatsen verwijzingen te vinden naar professionele organisaties die – waar nodig – begeleiding en hulp kunnen bieden. De uitingen van het Platform zijn dus vanuit de hiervoor beschreven context te zien.

I. De boodschap

4. De door het Platform geuite boodschappen luiden (woordelijk) als volgt:

'Abortus een mensenrecht?'

'Iedereen heeft recht op leven.'

'Ga naar weekvanhetleven.nl'

Deze boodschap was hoorbaar in zowel de videoboodschap als de radiospot.

5. In de uitingen op NPO Start is deze boodschap door het Platform ondersteund met beeld. Deze videoboodschap is terug te vinden via <https://www.weekvanhetleven.nl/de-boodschap/>.
6. Kern en doel van de boodschap is het bieden van een direct antwoord op voornemens van politici, zowel op [Europees](#) als [landelijk](#) niveau, om de toegang tot legale abortus provocatus tot een mensenrecht te verheffen. De vraag die in de boodschap wordt gesteld is dan ook bedoeld als reactie op die voornemens. Vervolgens wordt er een positief statement tegenover geplaatst, dat zegt dat iedereen recht heeft op leven. Ook het ongeboren leven valt daaronder. Het recht op leven dat sinds mensenheugenis een onvervreemdbaar recht is, staat echter onder druk. Steeds vaker wordt gepleit voor abortus als recht. Dat er gepleit wordt voor een recht van vrouwen om te kiezen, is te volgen. Maar de keuze voor abortus is niet alleen het beëindigen van een zwangerschap. Ook nieuw, uniek menselijk leven wordt beëindigd. Abortus als mensenrecht zou dan neerkomen op het recht op het doden van een mens. Met het thema 'recht op leven' heeft het Platform zich tijdens de Week van het Leven 2023 willen verzetten tegen de gedachte dat abortus een mensenrecht zou zijn. Hiermee sluiten we direct aan bij artikel 2 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie: 'Eenieder heeft recht op leven.' Met de boodschap wordt dan ook gepleit voor een positievere blik op het leven, zoals verwoord in het eerste artikel: 'De menselijke waardigheid is onschendbaar. Zij moet worden geëerbiedigd en beschermd.'
7. Op dit moment is abortus geen mensenrecht. Het wordt niet toegestaan, tenzij er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan die zijn opgenomen in de Wet afbreking zwangerschap (Wafz). Vanuit de huidige politieke en juridische situatie, is het opwerpen van de gestelde vraag begrijpelijk, aangezien abortus op dit moment geen mensenrecht is, maar wel als dusdanig wordt gepresenteerd. Ook binnen de medische praktijk wordt abortus niet gezien als '[normaal medisch handelen](#)'. Dit heeft, net als bij euthanasie, te maken met het feit dat er een leven wordt beëindigd. Hoewel er bij abortus provocatus handelingen komen kijken die onder de noemer 'zorg' vallen, is de behandeling als geheel niet volledig als dusdanig te vatten. De waardering voor menselijk leven en de ernst van het beëindigen hiervan, spelen hierbij een cruciale rol die ook is terug te vinden in de Wafz.

Aan de andere kant is het een feit dat Nederland een van de meest progressieve dan wel liberale abortuswetgevingen ter wereld heeft. De balans die de wetgever met het afronden van de Wafz zegt te hebben gevonden, zien wij dan ook niet. Het leven van het ongeboren kind staat (in de praktijk) 22 weken lang op het spel, aangezien deze tot zo ver in de zwangerschap kan worden beëindigd om iedere denkbare reden. Daarom is onze boodschap, zoals ieder jaar, eveneens een reactie op de Wafz zelf. Het Platform meent op te moeten komen voor het niet-opschortbare recht op leven, zoals [Amnesty International](#) het noemt, dat onzes inziens van toepassing is op al het menselijk leven. De recente stijging van het aantal abortussen met ruim 4.500 onderstreept de urgentie hiervan nog eens extra.

8. In de uitingen van Platform tijdens de Week van het Leven wordt niets gezegd over het al dan niet mogen uitvoeren van (de handeling) abortus door c.q. voor een ongewenst zwangere. Tegelijkertijd is het Platform altijd open over haar afwijzende visie op de abortuswetgeving en -praktijk. Gelet op het aantal abortussen in Nederland en vanuit de overtuiging van het Platform, ziet het Platform zeer graag een daling in het aantal abortussen in Nederland en het liefst helemaal geen abortussen. Mensen worden hiervan in kennis gesteld op zowel de website www.weekvanhetleven.nl als op www.onbedoeldezwangerschap.nl. De boodschap waar uw Commissie klachten over heeft ontvangen, beperkt zich tot een illustratieve weergave van ongeboren leven in de baarmoeder, door verschillende fasen van menselijke ontwikkeling heen. Dat strookt met de positieve wijze waarop het Platform in de Week van het Leven het gesprek wil aangaan over de hulp die mogelijk en nodig is voor onbedoeld zwangere vrouwen en hun kinderen.

II. Kader

9. Op grond van artikel 2 NRC dient de boodschap van het Platform '(...) in overeenstemming te zijn met de wet, de waarheid, de goede smaak en het fatsoen.' Dat is een open norm, die inkleuring behoeft door uw Commissie. Gelet op het karakter van de uiting en de vrijheid die het Platform daarbij geniet kan niet snel sprake zijn van een uiting die deze open norm overschrijdt. Het Platform wijst daarvoor op het volgende.
10. Het Platform heeft hiervoor al verwoord dat zij beseft dat het maatschappelijke gesprek over abortus en betere hulp aan moeder en kind raakt aan diepe menselijke gevoelens en ervaringen. Die boodschap wordt door anderen niet altijd als prettig ervaren, hoewel het Platform gelukkig ook veel steun ontvangt voor zowel haar werk als haar uitingen. Dat blijkt onder meer uit de vele giftgevers die de campagne financieel mogelijk hebben gemaakt; dit jaar alleen hebben zij in totaal meer dan €150.000 geschonken voor het voeren van deze campagne. Het is de overtuiging van het Platform dat het maatschappelijke gesprek over de intrinsieke waarde van ongeboren menselijke wezens veel meer aandacht verdient dan het op dit moment krijgt binnen het publieke domein, juist ook om aandacht te vragen voor de moeilijke situatie waarin zich jaarlijks meer dan 30.000 vrouwen in Nederland bevinden. Om deze overtuiging uit te dragen en dit maatschappelijke doel na te streven doet het Platform een beroep op de vrijheid van meningsuiting die dit recht beschermt en waarborgt. Bij de beoordeling van dergelijke uitingen en in het licht van de vrijheid van meningsuiting dient uw Commissie daarom de nodige terughoudendheid te betrachten. Dit zou er volgens het Platform toe moeten leiden dat de klagers niet-ontvankelijk verklaard dienen te worden dan wel dat de klacht afgewezen moet worden. Het Platform dient in staat te zijn en te blijven haar visie, gebaseerd op haar overtuiging, te blijven vermelden en te blijven delen, mede in het licht van het maatschappelijk debat.
11. Onder dit recht van vrijheid van meningsuiting vallen niet alleen die uitingen die door anderen als 'prettig' en 'aansprekend' worden ervaren, maar ook de uitingen die anderen aan het denken zetten en/of als indringend worden ervaren en (daardoor) sterke gevoelens oproepen. Het enkele gegeven dat een boodschap niet als prettig of aansprekend wordt ervaren, maakt dus niet dat deze niet in het publieke domein verspreid zou mogen worden. Er moet in het maatschappelijke debat vrijheid zijn om denkbeelden uit te dragen waar niet iedereen het mee eens is. Dat geldt voor het Platform temeer omdat zij een ideëel doel nastreeft met haar uiting en daarbij haar woorden en ondersteunende beelden zorgvuldig kiest. De normen van de goede smaak en het fatsoen neemt het Platform daarbij dus steeds in acht.
12. Voor wat betreft de norm dat de uiting niet in strijd mag zijn met de wet wijst het Platform op drie aspecten.
  - I. Het Platform stelt voorop dat het – mede in het licht van de vrijheid van meningsuiting – eenieder vrijstaat om een boodschap uit te dragen die (op dat moment) nog niet in wetgeving is vertaald of een maatschappelijk gesprek over de moraliteit daarvan te voeren. Datzelfde geldt voor een boodschap die aanstuurt op het aanpassen van wetgeving. Het staat burgers in het algemeen en politici in het bijzonder vrij om de invoering daarvan, of een gesprek daarover na te streven. Dat is slechts anders als degene die zijn of haar vrijheid van meningsuiting met dat doel gebruikt, daarmee grondrechten van anderen beknot of ontzegt.
  - II. Tweede aspect is dat het wettelijk uitgangspunt is dat het uitvoeren van abortus geen 'recht' is, maar dat een uitzondering wordt gemaakt op de strafbaarheid daarvan indien en voor zover er sprake is van een 'noodsituatie' die abortus onontkoombaar maakt (vgl. artikel 5 lid 1 Wafz) en er voldaan is aan de zorgvuldigheidseisen. Dat wat in de volksmond wordt aangeduid als een verworven recht is dus niet als een recht geformuleerd, maar als een uitzondering op een strafrechtelijke norm. Dat het criterium 'noodsituatie' in de praktijk zeer ruim wordt uitgelegd, laat het voorgaande onverlet.
  - III. Derde aspect is dat op grond van de [Wet afbreking zwangerschap](#) sprake is van een afweging tussen de noodsituatie waarin een vrouw kan verkeren enerzijds, en de waarde van ongeboren leven anderzijds. Desondanks spreken media, politici maar ook abortusklinieken zelden tot nooit over de door de wetgever gekozen term "ongeboren leven". Sterker nog,

velen kiezen ervoor om geen enkele term te hanteren, door te spreken van het beëindigen van een zwangerschap (de conditie) in plaats van het beëindigen van een ongeboren leven (de fysieke entiteit die wordt vernietigd en verwijderd). De huidige Week van het Leven campagne schenkt aandacht aan dat ongeboren leven door gebruik te maken van een gedetailleerde en natuurgetrouwe illustratie in de vorm van een video alsmede een aantal stilstaande beelden daaruit. De video werd in 2021 gemaakt in opdracht van de Amerikaanse prolife-organisatie LiveAction. Later heeft het Platform om toestemming gevraagd de beelden te mogen gebruiken en is er afstemming geweest over de inhoud en inzet van de door het Platform bewerkte content. LiveAction heeft de video laten maken [door grafisch vormgevers van wereldniveau en met de input van medische experts zoals erkende verloskundigen en gynaecologen](#). Zelf noemt LiveAction deze video “’s werelds meest realistische en medisch accurate animatie van een kind dat zich in de moederschoot ontwikkelt.”

13. Voor wat betreft de norm dat de uiting niet in strijd mag zijn met ‘de waarheid’ (artikel 2 NRC), niet mag leiden tot verwarring (artikel 5 NRC) en/of niet misleidend mag zijn (artikel 8 NRC) geldt het volgende.
  - I. De radioboodschap laat geluiden horen die geassocieerd worden met ongeboren leven, zoals een hartslag en het geluid van bewegend vruchtwater. Deze geluiden zijn dan ook bedoeld om de luisteraar een idee te geven van de setting waarin een ongeboren kind verkeert. Nergens in de uiting wordt gesteld of geïmpliceerd dat het ongeboren kind deze waarnemingen zelf doet. Geboren en ongeboren mensen horen over het algemeen hun eigen hartslag niet. De aanwezigheid van dit geluid moet dan ook worden opgevat als een waarneming die derden zouden kunnen doen, zoals bij het luisteren naar een echo. Voor de videoboodschap gelden dezelfde geluiden, dit keer bijgestaan door bewegende beelden. Op deze beelden zijn delen te zien van de bij sectie 12.III van deze brief genoemde video van LiveAction. Vanwege de korte duur van een gemiddelde reclameboodschap bij STER is er gekozen voor het tonen van een aantal van deze fasen. De getoonde ontwikkelingsfasen illustreren meerdere momenten tijdens de ontwikkeling van een ongeboren kind, van enkele weken tot twee en drie maanden tot, uiteindelijk, een volgroeide en levensvatbare foetus. Het doel hiervan is om enerzijds te tonen hoe wonderlijk en bijzonder het ongeboren leven al vanaf de eerste weken is. Tegelijkertijd is het doel om te laten zien tot waar zo’n menselijk wezen uitgroeit, mits het de tijd krijgt om zich ongestoord te ontwikkelen. Nergens in de video wordt geïmpliceerd dat de toegang tot abortus loopt tot aan alle geïllustreerde ontwikkelingsfasen. De latere ontwikkelingsfasen laten juist zien waarom iedereen recht heeft op leven, aangezien een pleidooi voor het leven in essentie een pleidooi voor een toekomst is. Daarbij is het een legitieme keuze om ook het ongeboren leven voorbij 24 weken zwangerschap te laten zien.
  - II. Het Platform heeft op geen enkele manier een oordeel over vrouwen die een abortus hebben ondergaan of dat overwegen. In de video- en radioreclames spreekt het Platform daar dan ook geen oordeel over uit. Ook spreekt Platform in de uitingen geen oordeel, negatieve of foutieve informatie uit over de huidige abortuspraktijk en –wetgeving in Nederland, hoewel we vinden dat die anders zou moeten. Wel wordt er een vraagteken geplaatst bij de steeds vaker gehoorde stelling dat abortus een mensenrecht zou (moeten) zijn. Die mening deelt het Platform niet en baart laatstgenoemde grote zorgen voor de toekomst van ongeboren kinderen.

III. Bespreking en weerlegging van klacht 1

14. De woordelijke omschrijving van de klacht van [afgeschermd] (hierna: Klager 1 of klager) luidt als volgt:

Klachtschrijving : Ondanks de lieflijke muzikale klanken op de achtergrond en de heldere stem van degene die de boodschap insprekt worden in deze reclame juist een aantal regels van de Nederlandse Reclame Code genegeerd. De reclame is niet in overeenstemming met de waarheid. De manier waarop de foetus is weergegeven alsof het een losstaand individu is, klopt niet met de werkelijkheid. De foetus is niet los te zien van het lichaam van een vrouw. Heeft aan het begin van een zwangerschap geen hersenen, geen zenuwstelsel, geen kloppend hart, geen intenties (handen vouwen) en is niet levensvatbaar zonder de vrouw die het draagt. Het zwemt niet in een ruime roze bol die losstaat. Het is een onderdeel, je zou bijna kunnen zeggen orgaan, van de draagster. De meeste abortussen vinden bovendien plaats in een vroeg stadium van de foetusontwikkeling. Het is in dat kader misleidend dat een voldragen baby wordt getoond (ook weer in een onrealistische roze bol). Juist de lieflijkheid hiervan maakt dit een agressieve reclame als het gaat om de rechten van degene waarin die bol zit. Dat zij recht op leven heeft, wordt volledig buiten beschouwing gelaten in deze reclame en kan n.a.v. deze reclame waarin aangezet wordt tot het voldragen van een zwangerschap een bedreiging zijn voor haar geestelijke en/of lichamelijke gezondheid. Reclame mag niet appelleren aan gevoelens van angst of bijgelovigheid; mag niet oneerlijk zijn en misleiden. Deze reclame geeft geen kloppende informatie over hoe een foetus bij de draagster groeit, op welk momenten in de ontwikkeling er abortus wordt gepleegd/gepleegd mag worden en gaat ervan uit dat een foetus een 'leven' genoemd kan worden. Dit is ongepaste beïnvloeding.

15. De strekking van de klacht van Klager 1 vat het Platform als volgt zakelijk samen: dat (i) de foetus (in de videoboederschap) wordt weergegeven als losstaande individu terwijl deze niet los is te zien van het lichaam van de draagster, dat (ii) de foetus geen hersenen, geen zenuwstelsel en geen kloppend hart heeft, dat (iii) de foetus geen intenties heeft zoals "handen vouwen", dat (iv) de foetus niet levensvatbaar is, dat (v) de foetus niet zwemt in een "ruime roze bol die losstaat", dat (vi) de foetus een onderdeel, eigenlijk zelfs een orgaan is van de draagster, dat (vii) de meeste abortussen in een vroeg stadium plaatsvinden waardoor het misleidend is om "een voldragen baby" te tonen, dat (viii) de lieflijkheid van de video het geheel agressief maakt gelet op de rechten van de vrouw, dat (ix) het recht op leven van de vrouw buiten beschouwing blijft, dat (x) de reclame aanzet tot het voldragen van de zwangerschap, hetgeen een bedreiging kan zijn voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de vrouw, dat (xi) de reclame appelleert aan gevoelens van angst of bijgelovigheid, dat (xii) de reclame oneerlijk en misleidend is, dat (xiii) de informatie over hoe een foetus groeit, dat (xiv) de informatie over de momenten waarop er abortus wordt gepleegd niet klopt, en dat (xv) de reclame er vanuit gaat dat een foetus een leven genoemd kan worden.

Klager heeft niet aangegeven met welke artikelen de reclame-uiting in strijd zou zijn. Wij vermoeden dat het hier volgens klager gaat om artikelen 2, 6, 7, en 8.

16. Het Platform is het met de stellingen en de klacht van Klager 1 niet eens, en bespreekt en weerlegt dat hierna, met inachtneming van al het voorgaande dat het Platform aanstipte.

Uitingen zijn volgens wet, waarheid en goed fatsoen; zijn niet oneerlijk of misleidend; appelleren niet aan gevoelens van angst of bijgelovigheid.

17. Omdat klager 1 zich alleen uit over de videoboederschap, zal de inhoud van de radioboederschap hieronder achterwege blijven.

Klager 1 noemt als deel van de klacht "dat (i) de foetus (in de videoboederschap) wordt weergegeven als losstaande individu terwijl deze niet los is te zien van het lichaam van de draagster." De video laat echter zien dat er geen misverstand kan bestaan over het feit dat het ongeboren kind zowel tijdens de embryonale als de foetale levensfase vastzit aan het moederlichaam. De navelstreng die hierin voorziet is te zien in alle beelden op één na. Ook het feit dat het ongeboren wezen zich bevindt in een krappe ruimte is onzes inziens duidelijk te zien, bijvoorbeeld doordat die ruimte steeds krappere wordt naarmate het formaat van het ongeboren kind vordert. Het Platform herkent zich niet in de veronderstelling dat ergens in de video wordt gesuggereerd dat het ongeboren wezen volledig losstaat van de moeder. Sterker nog, de beelden schenken wat ons betreft ruim voldoende aandacht aan het feit dat de foetus afhankelijk is van het lichaam waarin het zich ontwikkelt.

Daar valt echter wel bij op te merken dat het ongeborene in absolute zin wel degelijk een afzonderlijk menselijk wezen betreft. Het ongeborene is dan ook geen orgaan van de vrouw, zoals klager 1 impliceert. Een orgaan is volgens [de gangbare definities](#) een deel van het lichaam, met een bepaalde functie. Een levend ongeboren kind betreft vanaf de [bevruchting](#) (a) een uniek en afzonderlijk

menselijk wezen, dat (b) in het bezit is van het [volledige menselijke genoom](#), en (c) met [uniek en onderscheidbaar DNA](#) dat afwijkt van dat van de moeder, dat zich (d) als geheel ontwikkelt binnen de individuele menselijke [levenscyclus](#). Deze criteria tezamen “bouwen” een mens, maar gaan niet allemaal op voor losse onderdelen van een mens. Zo “leeft” een orgaan wel, doordat diens cellen leven, maar kan het zich niet ontwikkelen zoals (of zelfs tot) een mens. Ook staat de functie van een ongeboren menselijk lichaam slechts in beperkte mate ten dienste van het moederlichaam.

Is een embryo of foetus dan een losstaand individueel wezen? Ja, maar om te overleven is het is, zoals de videoboodschap in voldoende mate laat zien, afhankelijk van het moederlichaam. Die lichamelijke afhankelijkheid maakt echter niet dat het ongeboren kind zelf moet worden gezien als een onderdeel van het lichaam waarmee het in stand wordt gehouden. Neem het voorbeeld van de Siamese tweeling, die vaak bestaat uit twee onderscheidbare individuen die van elkaar afhankelijk kunnen zijn. Soms is het zo dat slechts één van beide individuen van de andere [afhankelijk](#) is voor essentiële lichaamsfuncties. Wanneer zeldzame gevallen als dat laatste voorkomen, is er vaak veel te doen over de vraag of het gerechtvaardigd is om, bijvoorbeeld, de bloedtoevoer naar de afhankelijke mens te stoppen. Maar dat morele vraagstuk is niet waar dit deel van de klacht over gaat. Het gaat klager 1 om het idee dat de embryo/foetus in de video wordt neergezet als een losstaand individu. En dat is niet strijdig met de werkelijkheid. Net als bij de Siamese tweeling is ook hier sprake van een uniek en onderscheidbaar individu, ongeacht een afhankelijkheidspositie van de een ten opzichte van de ander.

18. Als volgende onderdeel van de klacht noemt klager 1 “dat (ii) de foetus geen hersenen, geen zenuwstelsel en geen kloppend hart heeft.” Dat standpunt is lastig te verdedigen omdat de video meerdere levensfasen toont, helemaal tot aan de volgroeide fase van de foetus bij een zwangerschap van rond de 40 weken, waarin alle genoemde kenmerken reeds aanwezig zijn. Om klager 1 tegemoet te komen willen we ons beperken tot de huidige abortusgrens van 24 weken zwangerschap. Ook dan is er sprake van hersenen. Sterker nog, de hersenen beginnen zich te ontwikkelen vanaf [5 weken](#) zwangerschap. Dat heeft, zo denken biologen, te maken met de complexiteit van het orgaan, die het nodig maakt om vroeg te beginnen met ontwikkelen. Maar, los hiervan, maakt klager 1 niet duidelijk bij welke getoonde levensfase er geen sprake zou zijn van hersenen en of klager onder ‘hersenen’ verstaat een orgaan tijdens iedere fase van ontwikkeling of tijdens een stadium waarin het volgroeid is. In dat laatste geval is het goed om te wijzen op het feit dat het menselijke brein pas bij een volwassen leeftijd van ongeveer 25 jaar volgroeid kan worden genoemd. Hoe dan ook, het foetale brein voert al bepaalde functies uit in het [eerste trimester](#) van de zwangerschap. Daarna wordt de functionaliteit almaar uitgebreid. Daarmee lijkt de uitspraak dat ‘de foetus geen hersenen heeft’ weerlegd.

Voor het hart geldt iets soortgelijks als bij de hersenen. Biologen spreken al van [de eerste hartslagen](#) bij een embryo van 5 tot 7 weken zwangerschap. Hoewel er in die fase nog niet gesproken kan worden van een hart in de zin van een volledig functionerend orgaan, is er wel degelijk sprake van “kloppen” in de zin van embryo-eigen bloed dat “heen en weer” wordt gepompt.

Ook het zenuwstelsel is, zij het deels, ontwikkeld voordat de Nederlandse abortusgrens is bereikt. Sterker nog, ook dat onderdeel van het menselijk lichaam ontstaat al vroeg in z’n prilste vorm, namelijk bij ongeveer [zes weken](#) zwangerschap. Het is echter mogelijk dat er wordt bedoeld op een door klager 1 vereiste mate van ontwikkeling van het zenuwstelsel (en mogelijk ook de hersenen) waarmee een ongeboren kind een individu wordt volgens de persoonlijke definitie van klager 1. Dit wordt echter niet duidelijk toegelicht in de klacht. Bovendien denkt het Platform niet dat er een algemeen geaccepteerde definitie bestaat van een “losstaand individu” in de zin van morele waarde. Met andere woorden: biologische mensen zijn niet pas waardevol als ze bepaalde kenmerken bezitten die ze op dit moment niet kunnen bezitten. Mensen zijn waardevol omdat ze mens zijn.

19. Verder beweert klager 1 “dat (iii) de foetus geen intenties heeft.” Klager verwijst hiervoor naar “gevouwen handen” die, kennelijk, volgens klager in de video getoond worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat er nergens in de video een beeld wordt getoond waarin de handen van een embryo of

foetus zijn gevouwen. Het beeld waar vermoedelijk op wordt gedoeld betreft het samenkomen van de handjes waarbij zij elkaar licht raken. Het beeld waar klager 1 vermoedelijk op doelt, illustreert een foetus bij ongeveer 11 weken zwangerschap, hetgeen ongeveer gelijkstaat aan een leeftijd van 9 weken na de bevruchting. Het is in de biologie bekend dat de ledematen van het ongeboren kind op dat moment lang en flexibel genoeg zijn om elkaar te kunnen [aanraken](#). Dit samenkomen van de handjes is een gevolg van het groeien van de ledematen tot een punt waarop de vingertoppen elkaar kunnen raken. Nergens in de video wordt echter de suggestie gewekt dat de handjes elkaar raken vanwege een intentionele dan wel bewuste handeling van het embryo.

Vervolgens geeft klager 1 aan “dat (iv) de foetus niet levensvatbaar is.” Ook hier wordt niet door klager gespecificeerd op welk beeld er wordt gedoeld. De levensvatbaarheidsgrens buiten de baarmoeder is volgens de huidige medische standaard gelegen ergens tussen 20 en 24 weken. Tijdens de in de video getoonde levensfasen komt er een moment waarop levensvatbaarheid z’n intrede heeft gedaan, doordat de leeftijd van de foetus verder loopt dan bij 24 weken zwangerschap. Wellicht doelt klager 1 echter op het feit dat levensvatbaarheid pas ontstaat op of rond de huidige abortusgrens. Het Platform wil opgemerkt hebben dat dit niet is gespecificeerd. Desondanks wil het Platform er toch op ingaan. Levensvatbaarheid wil binnen de abortusdiscussie verwijzen naar het moment waarop een ongeboren kind zelfstandig zou kunnen leven buiten de baarmoeder, ongeacht de eventuele noodzaak van hulp door middel van medisch ingrijpen. De vraag of een ongeboren kind mensenrechten mag krijgen vanaf dat moment, is een discussie op zichzelf die het Platform met alle liefde wil voeren. Het feit dat een ongeboren kind voor 22 tot 24 weken niet levensvatbaar is, speelt echter geen rol bij het vaststellen van de waarheidsgetrouwheid van de reclameboodschap. Nergens in de video wordt immers gesteld, geïllustreerd of geïmpliceerd dat een ongeboren kind eerder levensvatbaar is dan de medische literatuur heeft vastgesteld. Ook wordt nergens gesteld, geïllustreerd of geïmpliceerd dat ongeboren kinderen voorbij de abortusgrens worden geaborteerd. Zoals in paragraaf 13 reeds is genoemd, laten de latere ontwikkelingsfasen zien waarom iedereen recht heeft op leven, aangezien een pleidooi voor het leven in essentie een pleidooi voor een toekomst is. Daarbij is het een legitieme keuze om ook het ongeboren leven voorbij 24 weken zwangerschap te laten zien. Voor het stimuleren van een wat bredere discussie over dit onderwerp wil het Platform nog opmerken dat de definitie van levensvatbaarheid hier een menselijk construct is dat wordt verbonden met het moment dat een ongeboren kind zelfstandig zou kunnen leven buiten de baarmoeder. In absolute zin is dat niet wat levensvatbaarheid betekent. Het ongeboren kind is ook al voor 20 weken levensvatbaar wanneer het simpelweg leeft. Dan is het levensvatbaar voor de fase waarin het zich bevindt, daar de baarmoeder de natuurlijke plaats is en de anatomische ontwikkeling precies is wat het moet zijn tijdens die fase.

20. Vervolgens stelt klager 1 “dat (v) de foetus niet zwemt in een ‘ruime roze bol die losstaat’”. Echter, nergens wordt gesteld, geïllustreerd of geïmpliceerd dat de foetus in een losstaande ruime roze bol zwemt. De ruimte direct om het ongeboren wezen heen is de inhoud van de vruchtzak. Deze kan overigens [bolvorming](#) zijn, maar wordt niet met een dusdanige vorm getoond in de video. Ook kan deze zak ruim zijn, afhankelijk van de schaal waarop je ernaar kijkt. In de video waant de kijker zich als het ware als iemand die in de vruchtzak zit met het kind, op zo’n manier dat het lijkt alsof het kind zelfs groter is dan de kijker. Vanuit dat oogpunt is het kind, maar ook de ruimte om het kind heen, groot. Dit valt volgens het Platform onder de gebruikelijke standaarden die gebruikt worden bij het illustreren van én het kijken naar een ongeboren kind in de baarmoeder. Een echo bij de verloskundige toont immers ook een uitvergroot beeld van het ongeboren kind, waardoor de kijker het kind op een beeldscherm kan zien op een vergelijkbare schaal als hetgeen de video toont. Ook valt op te merken dat de vruchtzak zelf transparant is, waardoor het legitiem geacht mag worden dat een vormgever hier geen rekening mee houdt.

Een goed voorbeeld van een soortgelijke animatie, waarin een ongeboren kind in de baarmoeder wordt geïllustreerd, is een [filmpje](#) waarmee de Partij van de Arbeid vier jaar geleden reclame maakte. Volgens de bril waarmee klager 1 vermoedelijk kijkt, zou ook dit ongeboren kind moeten “zwemmen in een ruime, roze bol die losstaat”. Het Platform trekt de vergelijking tussen beide video’s niet om een

dubbele standaard aan te wijzen, aangezien het Platform niet weet wat klager 1 van het laatstgenoemde filmpje vindt, maar om aan te tonen dat een soortgelijke manier van uitbeelden kennelijk als accuraat genoeg wordt bevonden door mensen die aan de andere kant van het politieke spectrum staan inzake abortus. Het is een opmerking waard dat de keuze van de PvdA om een (volwassen) stem te geven aan de animatie van een ongeboren kind, die blijkt geeft van een vergevorderde gedachtegang, niet behoort tot het soort elementen die het Platform toevoegt aan haar uitingen, daar dit denklijk zou neigen naar emotionele manipulatie. Dit geldt onzes inziens voor een video van de PvdA, waarin het niet zozeer gaat om de toekomst en het bestaansrecht van ongeboren kinderen die er al zijn, maar om toekomstige kinderen met het oog op een discussie over het klimaat en sociale dan wel economische gelijkheid, zoals in de video van de Partij van de Arbeid aan de orde lijkt te zijn.

Maar ook de legio [foto's](#) en illustraties die de burger zelf kan vinden op zwangerschapswebsites en in biologieboeken, geven doorgaans een beeld van het leven in de baarmoeder met een transparante of nauwelijks zichtbare vruchtzak.

21. Vervolgens stelt klager 1 “dat (vi) de foetus een onderdeel, eigenlijk zelfs een orgaan, is van de draagster.” Omdat deze deelklacht volgens het Platform al voorbijkwam als deelklacht i, verwijst zij graag naar de weerlegging zoals beschreven in paragraaf 17 van dit schrijven.
22. Vervolgens stelt klager 1 “dat (vii) de meeste abortussen in een vroeg stadium plaatsvinden waardoor het misleidend is om “een voldragen baby” te tonen.” Ten eerste valt hierbij op te merken dat de video nergens stelt, illustreert of impliceert dat alle of de meeste abortussen plaatsvinden in een later stadium van de zwangerschap. Sterker nog, er wordt niet gesproken over de abortusgrens en de abortusaantallen per zwangerschapsweek. Vermoedelijk heeft klager 1 een veelgebruikt pro-choice argument willen poneren om de standpunten van het Platform over abortus te weerleggen. Dit heeft echter geen direct verband met de videoboodschap.

Om er toch wat verder op in te gaan, wil het Platform opmerken dat het aantal abortussen na, bijvoorbeeld, 12 weken zwangerschap nog altijd neerkomt op 5.733 abortussen als we uitgaan van de cijfers van 2022. Overigens betreft dat aantal ruim het driedubbele van het aantal abortussen met een medische reden binnen de gehele periode waarin abortus is toegestaan. Feit is nu eenmaal dat abortus in Nederland om iedere reden is toegestaan tot 24 weken zwangerschap, hetgeen in de praktijk neerkomt op 22 weken, en dat dit ook tot zo laat gebeurt.

Het feit dat de animatie doorloopt tot ongeveer 40 weken zwangerschap is, zoals reeds behandeld in paragraaf 13.1, bedoeld om te laten zien hoe het menselijk leven zich verder ontwikkelt. Met andere woorden: het kind dat bij 21 weken en 6 dagen nog, om iedere reden, mag worden geaborteerd, zal binnen drieënhalve maand uitgroeien tot een ongeboren kind zoals uitgebeeld aan het einde van de video. Nergens wordt echter geïmpliceerd dat abortus tot dat moment mogelijk is. De videoboodschap stelt dat iedereen recht heeft op leven. Dat geldt voor alle ongeboren kinderen vanaf de bevruchting, wat het Platform betreft.

De in de video hardop gestelde vraag “Abortus, een mensenrecht?” betreft een reactie op het voornemen onder zowel Europese als landelijke politici om abortus te verheffen tot een mensenrecht en om abortus te schrappen uit het strafrecht. Daarbij wordt soms verwezen naar het abortusbeleid van Canada als voorbeeld van hoe het zou moeten zijn, wetende dat Canada [geen abortusgrens](#) kent, waardoor abortus in theorie mag worden uitgevoerd tot aan de laatste dag van de natuurlijke zwangerschap, net zoals in een aantal [Amerikaanse staten](#) het geval is.

23. Vervolgens stelt klager “dat (viii) de lieflijkheid van de video het geheel agressief maakt gelet op de rechten van de vrouw.” Het Platform is zich niet bewust van enige pogingen om de animatie in de video lieflijk te maken op een manier die verder gaat dan wat sommige mensen als lieflijk zullen

ervaren op basis van de werkelijkheid. Baby's zijn schattig, zo lijken de meeste mensen te vinden, en aan het einde van de video zien we een volgroeide baby vlak voor de geboorte. Aan die beelden is echter, voor zover het Platform kan weten, geen element toegevoegd met het oog op het *schattiger* maken van het beeld. Ja, het kind geeft een extra teken van leven door te gapen, maar of dat is waar klager 1 op doelt is het Platform niet duidelijk.

24. Vervolgens stelt klager 1 “dat (ix) het recht op leven van de vrouw buiten beschouwing blijft, en dat (x) de reclame aanzet tot het voldragen van de zwangerschap, hetgeen een bedreiging kan zijn voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de vrouw.” Het Platform focust binnen de 25 seconden van deze video echter op het onderbelichte recht op leven van het ongeboren kind. Er is geen motivatie om de vrouw buiten beschouwing te laten, sterker nog de ervaring en de rechten van de vrouw worden uitvoerig besproken op de website waar de video naar verwijst, te weten: <https://weekvanhetleven.nl>. Het Platform ziet echter geen reden om een zeer korte video met een specifiek doel te moeten voorzien van alle kanten van een discussie.

Dat de reclame aanzet tot het voldragen van de zwangerschap is een aanname van klager. Een belangrijk doel van de reclame is om het gesprek aan te wakkeren over een steeds breder gedragen voornemen om abortus tot een mensenrecht te maken. Over abortus zelf wordt in directe zin niets gezegd in de reclameboodschap. Bijgevolg herkent het Platform zich dan ook niet in de beschuldiging dat de reclame aanzet tot iets dat een bedreiging kan zijn voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de vrouw.

25. Vervolgens stelt klager 1 “dat (xi) de reclame appelleert aan gevoelens van angst of bijgelovigheid, dat (xii) de reclame oneerlijk en misleidend is, dat (xiii) de informatie over hoe een foetus groeit, dat (xiv) de informatie over de momenten waarop er abortus wordt gepleegd niet klopt.” Voor al deze uitingen geldt dat nergens wordt verklaard op welke punten deze “oneerlijke en misleidende informatie” zou worden geuit. Dit maakt het voor het Platform moeilijk om erop te reageren. Tegelijkertijd rijst het vermoeden dat een weerlegging niet nodig is, aangezien het erop lijkt dat dit deel van de klachtuiting grotendeels een herhaling is van eerdere deelklachten waarop het Platform hierboven uitvoerig heeft gereageerd.

In z'n algemeenheid wil het Platform wel onderstrepen dat de reclameboodschap naar eer en geweten tot stand is gekomen, gebruikmakend van beelden die naar het beste oordeel van het Platform een accuraat beeld weergeven zonder misleiding. Dit geldt ook voor de combinatie van de beelden met de tekst: “Abortus, een mensenrecht? Iedereen heeft recht op leven” om redenen die hierboven reeds uitvoerig zijn behandeld.

Het lijkt het Platform nog wel zinvol om specifiek in te gaan om het stuk van deze deelklacht waarin wordt gesproken over “gevoelens van angst of bijgelovigheid”. Dit kan gezien worden als een verwijzing naar artikel 6 van de NRC. Gevoelens van angst of bijgelovigheid zijn subjectief en daardoor onmogelijk te voorkomen, daar het Platform niet weet welke uitingen voor wie kunnen leiden tot deze gevoelens. Wat klager 1 weglit uit de verwijzing naar artikel 6 is dat een reclame niet “zonder te rechtvaardigen redenen” mag oproepen tot de genoemde gevoelens. Feit is dat het Platform met de Week van het Leven campagne geen enkele intentie heeft gekoesterd om te appelleren aan gevoelens van angst of bijgelovigheid. Het doel van het Platform is dat juist dat de videoboodschap verwondering opwekt en niet angst, en overtuiging in plaats van bijgelovigheid. Het Platform ziet zich hierin ondersteund door de vele bemoedigende reacties die het heeft gekregen, waarin juist de verwondering voor het ongeboren kind wordt beschreven.

Als het gaat om gevoelens van angst die mogelijk worden opgewekt door het zien van een 3D animatie van een ongeboren embryo en foetus, wil het Platform nogmaals verwijzen naar het [filmpje](#) van de Partij van de Arbeid, waarin een soortgelijke animatie te zien is, maar ook naar de enorme veelzijdigheid van wat er mogelijk is binnen de Nederlandse reclame-, film- en televisiewereld. Het

Platform denkt niet dat de video van de Week van het Leven in de buurt komt van de grenzen van wat er in Nederland is toegestaan in relatie tot artikel 6 van de NRC. Voor het overige verwijst het Platform ook hier naar de vrijheid van meningsuiting.

26. Vervolgens stelt klager 1 “dat (xv) de reclame er vanuit gaat dat een foetus een leven genoemd kan worden.” Hierop wil het Platform graag antwoorden door de Nederlandse wetgever te citeren vanuit de [Abortuswet](#) (Wafz) zelf, te weten Artikel 5, lid 2, onderdeel b: “*dat de arts, indien de vrouw van oordeel is dat haar noodsituatie niet op andere wijze kan worden beëindigd, zich ervan vergewist dat de vrouw haar verzoek heeft gedaan en gehandhaafd in vrijwilligheid, na zorgvuldige overweging en in het besef van haar verantwoordelijkheid voor ongeboren leven en van de gevolgen voor haarzelf en de haren;*”

Zelfs de Abortuswet spreekt van ongeboren leven en heeft het nergens over ‘klompje cellen’, ‘zwangerschapsproduct’ of, zoals klager 1 het ongeboren kind duidde: ‘een orgaan van de draagster’.

Het lijkt er dan ook op dat klager moeite heeft met de formulering van de Wet afbreking zwangerschap, maar ook met tal van biologieboeken die de bevindingen van het werkveld embryologie behandelen. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld het veelgebruikte leeropdrachtenboek voor 4havo getiteld: ‘Biologie voor jou’, uitgegeven door Malmberg. In de vijfde druk leest het Platform op pagina 142 het volgende als toelichting bij een reeks foto’s van het ongeboren leven tijdens verschillende ontwikkelingsfasen:

“Afb. 42. Verschillende stadia in de ontwikkeling van een ongeboren kind.”

Welnu, een ongeboren kind dat levend is, kan moeilijk worden geduid met andere termen dan ‘ongeboren leven’ of ‘levend menselijk wezen’ en leent zich juist heel moeilijk voor termen als ‘klompje cellen’ of ‘zwangerschapsproduct.’

27. Op deze onderdelen van de klacht dient Klager 1 dus (in ieder geval) niet-ontvankelijk verklaard te worden.

IV. Bespreking en weerlegging van klacht 2

28. De woordelijke omschrijving van de klacht van [afgeschermd] (hierna: Klager 2 of klager) luidt als volgt:

Klachtomschrijving : In de klas zette ik een filmpje van Koekeloere op voor de kleuters tijdens de lunch, voorafgaand aan het filmpje werd de reclame van de Week van het Leven getoond. Los van dat het belachelijk is dat dit voor een kleuterfilmpje wordt laten zien is de boodschap ook volledig in strijd met alles waar ik voor sta. Belachelijk dat dit een landelijke campagne mag zijn. We leven in 2023 niet in 1950.

29. De strekking van de klacht van Klager 2 vat het Platform als volgt zakelijk samen: dat (i) het belachelijk is dat de reclameboodschap vóór een kleuterfilmpje wordt getoond, dat (ii) de boodschap van de video volledig in strijd is met alles waar klager 2 voor staat, dat (iii) het belachelijk is dat de reclameboodschap een landelijke campagne mag zijn en (iv) dat we leven in 2023 en niet in 1950.

Klager heeft niet aangegeven met welke artikelen de reclame-uiting in strijd zou zijn. Wij vermoeden dat het hier volgens klager gaat om artikelen 2, 7, en 8.

30. Het Platform is het met de stellingen en de klacht van Klager 2 niet eens, en bespreekt en weerlegt dat hierna, met inachtneming van al het voorgaande dat het Platform aanstipte.

Uitingen zijn volgens wet, waarheid en goed fatsoen; zijn niet oneerlijk of misleidend.

31. Omdat klager 2 zich alleen uit over de videoboodschap, zal de inhoud van de radioboodschap hieronder achterwege blijven.

Klager 2 noemt als deel van de klacht “dat (i) het belachelijk is dat de reclameboodschap vóór een kleuterfilmpje wordt getoond.” Het Platform betreurt deze gang van zaken. STER gaat zelf over de leeftijdscategorieën en zendt niet uit bij kinderprogramma’s. De overeenkomst met STER ging dan ook uitsluitend over een toepassing op NPO Start, oftewel het platform van de NPO waarop uitzendingen kunnen worden teruggezien en waarop live kan worden gekeken naar NPO1, 2 en 3.

Vandaar dat het Platform, net als klager 2, verbaasd was toen het vernam dat de videoboodschap van de Week van het Leven te zien was geweest via de website schooltv.nl. Toen het Platform hiervan op de hoogte raakte dankzij de brief van de Reclame Code Commissie, is er direct contact opgenomen met de contactpersoon bij STER. Na wat uitzoekwerk heeft dit de volgende reactie van STER opgeleverd, die onze projectleider op 22 november jongstleden per e-mail ontving:

“We zien nu dat de commercial toch voor een aantal online uitzendingen op <https://schooltv.nl/> te zien is geweest. Zoals ik eerder mailde kan dit eigenlijk niet; Ster zendt geen reclame uit voor kinderprogramma’s. Er blijkt een fout te zijn geslopen in de codering/labbeling van deze uitzendingen met het genre ‘jeugd’. Dit is direct opgelost, maar is uiteraard niet de bedoeling geweest en het is uiterst spijtig dat dit is gebeurd. Daarom onze welgemeende excuses voor dit ongemak.”

Hoewel het Platform zelf geen schuld heeft aan deze fout, is het correct om de spijt die onze contactpersoon van STER hierboven betuigt te beamen. Het was niet onze bedoeling dat deze video bij content werd getoond die bedoeld is voor zeer jonge kinderen. Wel wil het Platform opmerken dat de content van de video zelf strikt genomen niet per definitie *ongeschikt* is voor kleuters, aangezien er geen content of uitspraken in zitten die voor kleuters relevant of schokkend zijn. Desalniettemin begrijpt het Platform de verbazing van klager 2 als het gaat om het zien van deze video binnen die context van de kleuterklas. Het moge duidelijk zijn dat kleuters niet tot de doelgroep van het Week van het Leven project behoren.

Het Platform spreekt de hoop uit dat dit deel van de klacht is opgelost doordat STER aan heeft gegeven het probleem te hebben verholpen. Mocht klager van mening zijn dat er partijen zijn die alsnog verantwoording moeten dragen voor deze fout, dan adviseert het Platform klager 2 dan wel de Commissie contact te zoeken met STER en/of de NPO als eigenaar van de website schooltv.nl.

Klager heeft als subpagina YouTube opgegeven. Het is niet mogelijk dat klager de videoboodschap heeft gezien als een reclame voorafgaand aan een video die op YouTube staat. Dit is ook bevestigd door STER. Meteen na het voorgaande citaat, schrijft STER in de genoemde e-mail:

“Op YouTube is dit gelukkig niet aan de orde.”

En, concreter, in een latere e-mail binnen dezelfde digitale conversatie:

“Op YouTube kunnen geen Ster reclames voorbijkomen, dat is dus niet aan de orde geweest.”

Mogelijk heeft klager 2 de video zelf op YouTube gezocht om e.e.a. terug te kijken ten behoeve van de formulering van de klacht, waarna zij uitkwam op het YouTubekanaal van de Week van het Leven. Een andere verklaring heeft het Platform niet.

32. Het volgende deel van de klacht van klager 2 luidt, in de bewoordingen van het Platform, “dat (ii) de boodschap van de video volledig in strijd is met alles waar klager 2 voor staat”. Het Platform vindt het jammer dat klager 2 niet achter de boodschap staat. Dat is echter deels de reden dat de boodschap

bestaat. Het Platform is van mening dat er te vaak abortus wordt ondergaan in Nederland en wil opkomen voor het recht op leven van het ongeborn kind en voor betere hulpverlening aan onbedoeld zwangere vrouwen. Omdat veel Nederlanders het daarmee niet eens zijn, wil het Platform deze mensen overtuigen, zoals iedere politieke dan wel ideologisch gemotiveerde organisatie anderen doorgaans wenst te overtuigen van haar eigen visie. Dit geldt des te meer voor maatschappelijke misstanden die zo'n organisatie meent te zien. Het Platform stelt zich op het standpunt dat een abortus ruim 30.000 keer per jaar een menselijk leven beëindigt en daarmee de natuurlijke toekomst van evenzoveel mensen voorgoed uitwist. Dat is een grote schending van mensenrechten, hetgeen de urgentie van onze boodschap mogelijk voor de buitenwereld kan verklaren. Het zou niet logisch zijn als het Platform bovenstaande mening heeft terwijl zij de discussie hierover vermijdt en geen wens heeft om de situatie te helpen veranderen. Het Platform wil nog opmerken dat zij openstaat voor het aanhoren van de visie waar klager 2 wél voor staat, omdat het Platform deze mening niet wil smoren maar wil contrasteren met haar eigen visie.

33. Vervolgens stelt klager 2 "dat (iii) het belachelijk is dat deze reclameboodschap een landelijke campagne mag zijn." Hiervoor verwijst het Platform naar de vrijheid van meningsuiting en de richtlijnen van STER. Op haar website, www.ster.nl, valt het volgende te lezen:

"Toegankelijkheid voor reclameboodschappen: vrijheid van meningsuiting is een groot goed in Nederland en dat probeert Ster zoveel mogelijk toe te passen voor boodschappen in reclames. Natuurlijk zenden we geen reclames uit die in strijd zijn met de wet of ethisch onacceptabel zijn, maar we proberen zoveel mogelijk een platform te bieden voor iedereen. Ook hier is inclusiviteit dus een belangrijk thema. Hier lees je meer over hoe Ster reclames [beoordeelt](#)."

STER heeft de reclameboodschap van de Week van het Leven gezien, beoordeeld en goedgekeurd voordat deze werd uitgezonden via de haar beschikbare kanalen.

Het Platform vindt het belangrijk om het kort te hebben over de logische consequentie van het wereldbeeld van klager 2. Uit de klacht blijkt dat een (landelijke) campagne zoals die van de Week van het Leven van dit jaar verboden zou moeten worden. Deze vorm van censuur zou desastreuus zijn voor de vrijheid van meningsuiting waar Nederland bekend om staat. Weerbaarheid tegenover de mening van een ander is een wezenlijk onderdeel van een vrije samenleving waarin mensen geconfronteerd kunnen worden met meningen die hen onwelgevallig zijn. De impuls dat het uiten van een dergelijke mening (deels) verboden zou moeten worden, acht het Platform dan ook intolerant en onverdraagzaam. Echter, als het Platform opnieuw een poging doet om in de schoenen van klager 2 te gaan staan, beseft het Platform dat klager mogelijk huiverig is voor de consequenties van een prolifebeleid, mocht het ooit gemeengoed worden in Nederland. Dat is echter een discussie op zichzelf die volgens het Platform doorgaans gepaard gaat met een aantal misverstanden. Zo bestaat er een hardnekkig idee dat de prolifebeweging stiekem op zoek zijn naar meer controle over het leven van de vrouw, of dat de prolifebeweging zich niet bekommert om het welzijn van vrouwen of (eenmaal geboren) kinderen. Dit zijn veelal argumenten die zijn overgewaaid uit de Verenigde Staten en met name de situatie aldaar betreffen. Voor het Platform, dat niet meent te spreken voor de gehele prolifebeweging van Nederland, staat vast dat een ongewenste zwangerschap een complex moreel dilemma betreft, waarbij enerzijds het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw en anderzijds het fundamentele recht op leven met elkaar kunnen botsen. Sommige filosofen beschreven dit dilemma dan ook als een keuze tussen twee kwaden, omdat niemand echt blij wordt van een abortus én niemand juicht om ongewenste zwangerschap en ongewenst ouderschap. Het Platform hoopt dat alle partijen die zich met dit debat bezighouden, beseffen hoe belangrijk het is om uit te blijven gaan van de goede intenties van de ander, waarbij er discussie kan en mag zijn over de vraag of die goede intenties ook daadwerkelijk uitmonden in goede uitkomsten. Die discussie voert het Platform graag, als het kan zo inhoudelijk mogelijk.

34. Tot slot stelt klager 2 “dat (iv) we leven in 2023 en niet in 1950.” Het lijkt goed om de Commissie te wijzen op de drogredenering van deze deelklacht. Het idee dat alles vroeger slechter (geregeld) was, gaat misschien voor veel dingen op, maar is niet automatisch voor alle aspecten van onze cultuur en samenleving waar. Het Platform herkent zich dan ook niet in deze klacht en hoopt dat het kortweg kan verwijzen naar de denkfout in de redenering. Tegelijkertijd lijkt de deelklacht ook de aanname te doen dat progressie altijd goed is. Ook deze aanname wijst het Platform af. Sommige organisaties, zoals Women on Waves en Bureau Clara Wichmann, zijn ontevreden over de huidige abortuswet en willen deze ingrijpend veranderen zo niet afschaffen. Sommige pro-choicers willen geen enkele abortusgrens, zodat abortus in theorie tot vlak voor de geboorte kan worden uitgevoerd, onder het mom van het idee dat de vrouw te allen tijde baas-in-eigen-buik is. Echter, voor veel Nederlanders gaat dit meerdere bruggen te ver. Toch zou zo'n verandering neerkomen op progressie. Maar zoals gezegd is progressie niet per definitie positief of moreel juist.
35. Op deze onderdelen van de klacht dient Klager 2 dus (in ieder geval) niet-ontvankelijk verklaard te worden.

V. Bespreking en weerlegging van klacht 3

36. De woordelijke omschrijving van de klacht van [afgeschermd] (hierna: Klager 3 of klager) luidt als volgt:

Klachtomschrijving : Stichting Platform Zorg Voor Leven verspreidt als reclame een zogenoemde 'videoboedschap Week Van Het Leven 2023' waarin een geavanceerde 3D animatie te zien is vanuit een baarmoeder waarin een embryo uitgroeit tot baby met vingers, een bos haren en open ogen. De in de video afgebeelde volgroeide baby is geen representatieve weergave van een foetus van 24 weken, het maximaal aantal weken van de zwangerschap waarop het in Nederland toegestaan is om een abortus te laten uitvoeren. De propagandistische campagnevideo 'Week Van Het Leven 2023' geeft een misleidende weergave van een foetus in associatie met legale abortus, wat de eigen keuze van vrouwen – die in Nederland het recht hebben op het laten uitvoeren van abortus – op onrealistische wijze emotioneel probeert te beïnvloeden tot het volbrengen van een ongewenste zwangerschap.

37. De strekking van de klacht van Klager 3 vat het Platform als volgt zakelijk samen: dat (i) de in de video afgebeelde volgroeide baby geen representatieve weergave is van een foetus van 24 weken, dat (ii) de video een misleidende weergave geeft van een foetus in associatie met legale abortus, hetgeen (iii) de eigen keuze van vrouwen op onrealistische wijze emotioneel probeert te beïnvloeden tot het volbrengen van een ongewenste zwangerschap.

Klager heeft niet aangegeven met welke artikelen de reclame-uiting in strijd zou zijn. Wij vermoeden dat het hier volgens klager gaat om artikelen 2, 7, en 8.

38. Het Platform is het met de stellingen en de klacht van Klager 3 niet eens, en bespreekt en weerlegt dat hierna, met inachtneming van al het voorgaande dat het Platform aanstipte.

Uitingen zijn volgens wet, waarheid en goed fatsoen; zijn niet oneerlijk of misleidend.

39. Omdat klager 3 zich alleen uit over de videoboedschap, zal de inhoud van de radioboedschap hieronder achterwege blijven.

In z'n algemeenheid valt hier mogelijk op te merken dat klager 3 aangeeft de video te hebben gezien op YouTube en niet spreekt over een STER-uitzending. Het Platform heeft de reclame niet als dusdanig bij YouTube ondergebracht om getoond te worden als commercial voordat de door de kijker aangeklikte video wordt vertoond. Het Platform heeft alleen met STER een overeenkomst voor het vertonen van de reclameboedschap op de voor haar beschikbare kanalen via NPO Start. YouTube valt daar niet onder. Dit werpt mogelijk de vraag op in hoeverre de Reclame Code Commissie zich kan uitspreken over deze klacht. Op www.reclamecode.nl valt te lezen dat grote influencers die op social

media actief zijn per 1 juli 2022 onder de Mediawet vallen. Het Platform Zorg voor Leven valt niet onder die noemer. Desalniettemin zal het Platform de klacht beschouwen als ontvankelijk en hierop reageren.

Klager 3 noemt als deel van de klacht “dat (i) de in de video afgebeelde volgroeide baby geen representatieve weergave is van een foetus van 24 weken.” Het klopt dat het ongeboren kind aan het einde van de video geen foetus van 24 weken vertegenwoordigt maar een foetus bij ongeveer 40 weken zwangerschap. Het Platform denkt niet dat een boodschap die deels te maken heeft met de huidige abortuswet, waarbinnen 24 weken de abortusgrens is, zich zou moeten beperken tot het tonen van een foetus die niet ouder is dan 22 weken (oftewel bij 24 weken zwangerschap). Bovendien gaat de boodschap niet alleen om de abortuswet. Zoals eerder aangegeven onder paragraaf 6 is de boodschap deels een reactie op voornemens in Europees en nationaal verband om abortus te verheffen tot een mensenrecht, waarbij het schrappen van de abortuswet niet ondenkbaar is. Zoals reeds genoemd in paragraaf 13.I komt daar bij dat het tonen van een levende en volgroeide foetus laat zien welke toekomst er wordt uitgewist bij een abortus tijdens een eerdere fase van de zwangerschap. Om die redenen is het tonen van dit beeld onzes inziens relevant en legitiem.

Het zou een probleem zijn als het Platform in de video suggereerde dat ongeboren kinderen met de leeftijd die aan het einde van de video wordt uitgebeeld, worden geaborteerd. Die suggestie wordt nergens gewekt. Sterker nog, abortus wordt nergens uitgebeeld. Het wordt alleen genoemd in de tekst en door de voice-over. Het Platform vindt het niet meer dan helder dat er met de term abortus verwezen wordt naar de huidige praktijk en regelgeving rondom abortus. Daar komt bij dat de nadruk in de boodschap wordt gelegd op het recht op leven. Dit recht op leven geldt voor ongeboren kinderen van alle leeftijden. We benadrukken dat steeds meer Nederlanders zelfs na 24 weken een recht op abortus nastreven, hetgeen de legitimiteit van het tonen van een kind bij 40 weken zwangerschap dubbel onderstreept, al was dat niet onze insteek.

Van misleiding kan dan ook geen sprake zijn, naar het oordeel van het Platform. Ook STER heeft geen enkel bezwaar gehad tegen de video in deze uiting.

40. Vervolgens stelt klager 3 “dat (ii) de video een misleidende weergave geeft van een foetus in associatie met legale abortus.” Het lijkt erop dat deelklacht ii sterk overeenkomt met deelklacht i, aangezien er in beide teksten wordt gesteld dat de video geen eerlijke weergave geeft van een foetus binnen de context van het thema legale abortus in Nederland. Om die reden hoopt het Platform te mogen verwijzen naar haar weerlegging van deelklacht i onder paragraaf 17 van deze brief.
41. Vervolgens stelt klager “dat [de video] (iii) de eigen keuze van vrouwen op onrealistische wijze emotioneel probeert te beïnvloeden tot het volbrengen van een ongewenste zwangerschap.”

Klager 3 beargumenteert dit deel van de klacht niet verder, terwijl dat wel verhelderend zou werken. Het Platform zal zelf proberen in te schatten hoe klager dit heeft bedoeld. Vermoedelijk gaat het klager om de emotie die een ongewenst zwangere vrouw kan ervaren bij het zien van de reclameboodschap van de Week van het Leven waardoor zij mogelijk geneigd zou zijn een andere keuze zou maken dan abortus. In dat kader wil het Platform benadrukken dat de videoboodschap is gemaakt met de grootste zorg, te beginnen bij de uitgever van de oorspronkelijke beelden, LiveAction uit de Verenigde Staten. Zoals reeds is aangegeven onder paragraaf 12.III van deze brief, heeft LiveAction de video [naar eigen zeggen](#) laten controleren door grafisch vormgevers van wereldniveau en met de input van medische experts zoals erkende verloskundigen en gynaecologen. Zelf noemt LiveAction deze video “’s werelds meest realistische en medisch accurate animatie van een kind dat zich in de moederschoot ontwikkelt.” Daarnaast heeft ook het Platform willen zorgen voor een zorgvuldige uiting, door de beelden ongemoeid te laten en deze te voorzien van een tekst en een aantal audio-elementen.

Het Platform meent dan ook dat de animatie in de video van de Week van het Leven niet in negatieve of misleidende zin afwijkt van illustraties en animaties die overal te vinden zijn, niet in de laatste plaats op websites waar zwangere vrouwen de ontwikkelingsstadia van een ongeboren kind kunnen nakijken, waar dezelfde gevoelige context kan spelen aangezien de kijker ook een vrouw kan zijn die een miskraam of een abortus onderging. Ook wijzen we graag op de grafische keuzes van de PvdA bij de totstandkoming van haar [reclamefilmpje](#) over een veilige toekomst, waarin een volgroeide foetus wordt getoond die is voorzien van de stem van een volwassen persoon. In die zin betreft het filmpje van de Week van het Leven geen misleidende maar gangbare informatie die niet bedoeld is om emoties op te wekken, net zoals als zwangerschapswebsites en echoscopische handelingen bij een verloskundige niet zijn bedoeld om de vrouw emotioneel te beïnvloeden. Dat gezegd hebbende, is het een overweging waard om na te denken over het tegenovergestelde: wanneer een zwangere vrouw op specifieke momenten niet de gelegenheid krijgt om dergelijke beelden te bekijken. Als een abortuskliniek de vrouw bewust geen echo van haar ongeboren kind laat zien, zonder dit haar te vragen, gaat het denkbaar wel om oneigenlijke beïnvloeding, aangezien haar afweging op dat moment niet kan putten uit bepaalde medische informatie, te weten het uiterlijk en de eventuele beweeglijkheid van het ongeboren kind dat in haar groeit. In meerdere getuigenissen hebben vrouwen na een abortus [aangegeven](#) dat het echoscherm van de abortuskliniek werd weggedraaid zonder hun goedvinden, waarbij slechts een enkeling durfde te vragen of het scherm toch hun kant op mocht worden gedraaid zodat zij hun kind konden bekijken. Het is ook bekend dat sommige vrouwen na het zien van de echo bij een abortuskliniek van [gedachten veranderen](#) of [beginnen te twifelen](#) en de zwangerschap tot laten doorgaan. Daar is geen manipulatie aan te pas gekomen. Het betreft "simpelweg" een moeder die haar kind ziet. Het bewust uit elkaar houden van deze verbonden mensen is, naar de mening van het Platform ondenkbaar.

Op deze onderdelen van de klacht dient Klager 3 dus (in ieder geval) niet-ontvankelijk verklaard te worden.

VI. Bespreking en weerlegging van klacht 4

42. De woordelijke omschrijving van de klacht van [afgeschermd] (hierna: Klager 4 of klager) luidt als volgt:

Klachtomschrijving : Met klem protesteer ik tegen de reclamecampagne van 'De Week van het Leven'. Deze stichting (met ChristenUnie en SGP als mede-organisatoren) wil ongeboren kinderen beschermen en vrouwen die onbedoeld zwanger zijn 'betere hulp' geven. Met andere woorden: zorgen dat ze géén abortus ondergaan. Want volgens hen heeft iedereen recht op leven. Abortus is een vrouwenrecht en onderdeel van het zelfbeschikkingsrecht in ons land. Sinds 1981 is dit bij wet vastgelegd in de Wet afbreking zwangerschap. Wij behoren samen met Denemarken tot de landen in Europa met het laagste aantal abortussen. Dat is mede te danken aan tijdige en goede seksuele voorlichting en toegang tot goede anticonceptie. Een rechts-christelijke en misleidende reclame die dit recht in twijfel brengt hoort niet thuis op de Nederlandse radio.

43. De strekking van de klacht van Klager 4 vat het Platform als volgt zakelijk samen: dat (i) abortus een vrouwenrecht is en onderdeel van het zelfbeschikkingsrecht in ons land, dat (ii) Nederland samen met Denemarken behoort tot de landen in Europa met het laagste aantal abortussen, dat (iii) dit mede te danken is aan tijdige en goede seksuele voorlichting en toegang tot goede anticonceptie, dat (iv) een rechts-christelijke en misleidende reclame die dit recht in twijfel brengt niet thuishoort op de Nederlandse radio.

Klager heeft niet aangegeven met welke artikelen de reclame-uiting in strijd zou zijn. Wij vermoeden dat het hier volgens klager gaat om artikelen 2, 7, en 8.

44. Het Platform is het met de stellingen en de klacht van Klager 4 niet eens, en bespreekt en weerlegt dat hierna, met inachtneming van al het voorgaande dat het Platform aanstipte.

Uitingen zijn volgens wet, waarheid en goed fatsoen; zijn niet oneerlijk of misleidend.

45. Omdat klager 4 zich alleen uit over de radioboodschap, zal de inhoud van de videoboodschap hieronder achterwege blijven.

Klager 4 noemt als deel van de klacht “dat (i) abortus een vrouwenrecht is en onderdeel van het zelfbeschikkingsrecht in ons land.” Strikt genomen is abortus geen recht, maar is er wel een beleid gemaakt waarmee abortus verboden is tenzij er aan de voorwaarden van de Wafz wordt gedaan door zowel de vrouw als de abortusarts. Dat gezegd hebbende, begrijpt het Platform evengoed dat de praktijkervaring is dat er een recht bestaat op abortus, aangezien abortus gemeengoed is en meer dan 30.000 keer per jaar plaatsvindt. Wij zien echter niet in waarom het bestaan van de huidige legale abortuspraktijk zou betekenen dat kritiek op de Wafz of een indirecte oproep om geen gebruik te maken van dat “recht” niet zou mogen. Maatschappelijke misstanden in de geschiedenis konden in veel gevallen uitsluitend worden opgelost door middel van stevige kritiek aan het adres van de wetgever van dat moment. Ooit was er een tijdgeest waarin slavernij wettelijk werd toegestaan. Het idee dat de afschaffingsbeweging daar niet tegen had mogen protesteren omdat het nu eenmaal in de wet stond, impliceert dat de wet altijd perfect is en nooit verandering nodig heeft. Het Platform wijst de Commissie dan ook op de drogredenering in dit deel van de klacht. Dat klager het met het Platform oneens is dat abortus een misstand is, valt te begrijpen. Maar dan hoopt het Platform daar argumenten over te lezen die zo zwaar wegen dat het een kritische houding ten opzichte van abortus niet langer rechtvaardigt.

46. Vervolgens stelt klager 4 “dat (ii) Nederland samen met Denemarken behoort tot de landen in Europa met het laagste aantal abortussen.” Dit is een uitspraak die geen relevantie lijkt te hebben voor de vraag of de reclameboodschap van de Week van het Leven in strijd is met de NRC. Al zou Nederland het laagste aantal abortussen ter wereld hebben, bijvoorbeeld 40 per jaar, dan zijn dit nog steeds 40 menselijke levens die worden beëindigd.

Hoewel het niet relevant is voor de weerlegging van de klacht, klopt het gestelde overigens niet. Nederland heeft niet samen met Denemarken het laagste abortuscijfer van Europa. Duitsland heeft bijvoorbeeld een lager abortuscijfer. Andere Europese landen die over het algemeen [lagere](#) abortuscijfers dan Nederland hebben zijn onder meer Zwitserland, Kroatië, Litouwen, Montenegro, Slowakije. Zeker na de recente stijging van abortus in 2022 is Nederland meer een [middenmoter](#) als het gaat om abortuscijfers binnen Europa.

47. Vervolgens stelt klager 4 “dat (iii) dit [oftewel: het vermeende lage abortusaantal] mede te danken is aan tijdige en goede seksuele voorlichting en toegang tot goede anticonceptie.” Ook hier is sprake van een verwijzing naar vermeende feiten die geen relevantie hebben voor de vraag of de reclameboodschap van de Week van het Leven in strijd is met de NRC. Uit niets blijkt dat de reclameboodschap misleidend wordt op het moment dat er een laag abortusaantal is dankzij goede seksuele voorlichting en toegang tot goede anticonceptie. Daarmee valt of staat het argument tegen abortus immers niet.

Overigens moet ook hier worden opgemerkt dat de bewering niet helemaal klopt. Ten eerste is het dus niet hard te maken dat Nederland een laag abortuscijfer heeft ten opzichte van andere Europese landen. Ten tweede is het te kort door de bocht om als voldongen feit te noemen dat het abortusaantal van Nederland is bereikt dankzij goede seksuele voorlichting en toegang tot goede anticonceptie. In de wetenschappelijke literatuur wordt bijvoorbeeld met regelmaat gesproken over de “[contraceptie paradox](#)”. Dit betreft het feit dat steeds betere toegang tot anticonceptie er in allerlei landen juist niet toe heeft geleid dat er minder abortussen plaatsvinden. Natuurlijk kunnen andere invloeden op dusdanige wijze meespelen dat een dergelijke reductie teniet wordt gedaan door een hele andere factor, echter, binnen de wetenschap wordt soms wel degelijk een verklaring gevonden voor het idee

dat anticonceptie juist niet bijdraagt aan een verlaging van het aantal abortussen. Sterker nog, een Britse [studie](#) wees in 2017 uit dat een verminderde toegankelijkheid tot anticonceptie leidde tot minder tienerzwangerschappen.

Ook in Nederland blijft het aantal abortussen stijgen. Natuurlijk suggereert het Platform niet dat dit aantal stijgt vanwege anticonceptie, maar tegelijkertijd beweert klager wel dat het aantal laag zou zijn vanwege anticonceptie. Beide verbanden kunnen echter niet zomaar worden gelegd. Feit is wel dat landen als Zweden, waar anticonceptie voor personen tot 21 jaar gratis is terwijl dat in Nederland slechts tot 18 jaar geldt, naar ratio een stuk meer abortussen kent dan Nederland, hetgeen nog eens onderstreept hoe ongelukkig het door klager gelegde causale verband tussen goede toegang tot anticonceptie en een laag abortusaantal is.

48. Vervolgens stelt klager “dat (iv) een rechts-christelijke en misleidende reclame die dit recht in twijfel brengt niet thuishoort op de Nederlandse radio.” Gelet op bovenstaande en het recht op vrijheid van meningsuiting en de goedkeuring van STER is het Platform van mening dat er geen reden is om te veronderstellen dat de radioboodschap van de Week van het Leven dusdanig in strijd is met de wet of de NRC dat het verboden zou moeten worden.

Het Platform vindt het belangrijk om het kort te hebben over de logische consequentie van het wereldbeeld van klager 4. Uit de klacht blijkt dat een (landelijke) campagne zoals die van de Week van het Leven van dit jaar verboden zou moeten worden, aangezien klager opmerkt dat het niet thuishoort in het publieke domein. Deze vorm van censuur zou desastreuus zijn voor de vrijheid van meningsuiting waar Nederland bekend om staat. Weerbaarheid tegenover de mening van een ander is een wezenlijk onderdeel van een vrije samenleving waarin mensen geconfronteerd kunnen worden met meningen die hen onwelgevallig zijn. De impuls dat een dergelijke mening (deels) verboden zou moeten worden, acht het Platform dan ook intolerant en onverdraagzaam.

Echter, als het Platform een poging doet om in de schoenen van klager 4 te gaan staan, beseft het Platform dat klager mogelijk huiverig is voor de consequenties van een prolifebeleid, mocht het ooit gemeengoed worden in Nederland. Dat is echter een discussie op zichzelf die volgens het Platform doorgaans gepaard gaat met een aantal misverstanden. Zo bestaat er een hardnekkig idee dat de prolifebeweging stiekem op zoek is naar meer controle over het leven van de vrouw, of het idee dat de prolifebeweging zich niet bekommert om het welzijn van vrouwen en (eenmaal geboren) kinderen. Dit zijn veelal argumenten die uit Amerika zijn komen overwaaien en met name de situatie aldaar betreffen. Voor het Platform, dat niet meent te spreken voor de gehele prolifebeweging van Nederland, staat vast dat een ongewenste zwangerschap een complex moreel dilemma betreft, waarbij enerzijds het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw en anderzijds het fundamentele recht op leven met elkaar kunnen botsen. Sommige filosofen beschreven dit dilemma dan ook als een keuze tussen twee kwaden, omdat niemand echt blij wordt van een abortus én niemand juicht om een ongewenste zwangerschap. Het Platform hoopt dat alle partijen die zich met dit debat bezighouden, beseffen hoe belangrijk het is om uit te blijven gaan van de goede intenties van de ander, waarbij er discussie kan en mag zijn over de vraag of die goede intenties ook daadwerkelijk uitmonden in goede uitkomsten. Die discussie voert het Platform graag, als het kan zo inhoudelijk mogelijk.

49. Op deze onderdelen van de klacht dient Klager 4 dus (in ieder geval) niet-ontvankelijk verklaard te worden.

VII. Afrondende opmerkingen

50. Het Platform meent dat de klacht niet-ontvankelijk verklaard dient te worden dan wel dat de klacht afgewezen zal moeten worden. Het Platform heeft te goeder trouw, ter uitvoering van haar doelstellingen en op basis van feitelijk correcte informatie een spotje openbaar gemaakt over de

prachtige ontwikkeling van het ongeboren leven. Dat ligt gevoelig, maar het past binnen een pluriforme samenleving zoals we die in Nederland kennen, waarin verschillende standpunten, overtuigingen en meningen naast elkaar kunnen bestaan en waarover gedebatteerd kan worden. Dat in de informatie van de boodschap doorklinkt wat de overtuiging van het Platform is, is helder. Daar is ook niets mis mee. Andere ideële organisaties mogen ook een boodschap verspreiden via een spotje en laten ook horen of zien hoe zij over een onderwerp denken, ook al is de luisteraar of kijker het daar niet mee eens. Dit is de kracht van een rechtsstaat, de kracht van uitwisselingen van standpunten.

51. Indien en voor zover er onverhoopt toch reden zou zijn voor (gedeeltelijke) toewijzing van de klacht – hetgeen het Platform dus bestrijdt – dan merkt het Platform nog het volgende op. Het gaat hier om puur ideële reclame. Het Platform heeft geen winstoogmerk en heeft ook met deze spotjes geen commercieel doel. Wanneer van ideële reclame sprake is, past uw Commissie een terughoudender toezicht toe dan wanneer sprake is van zuiver commerciële reclame (handelsreclame). Het maken van ideële reclame is een toepassing van de uitoefening van het grondrecht van de vrijheid van meningsuiting, dat in de Grondwet en internationale verdragen is gewaarborgd. Beperkingen daarvan zijn uitsluitend bij wet toegelaten. Indien een ideële uiting in strijd met de NRC wordt geacht, kan het Platform als ‘adverteerder’ slechts vrijblijvend worden geadviseerd zich voortaan van een dergelijke wijze van reclame maken te onthouden. In deze meer-subsidiaire situatie verzoekt het Platform uw Commissie met klem om op grond van artikel 18 lid 2 slechts over te gaan tot het geven van een vrijblijvend advies vanwege het voorgaande.
52. Het Platform vindt het jammer dat de klager direct een klacht heeft ingediend bij uw Commissie. Het Platform gaat graag het gesprek aan met mensen die een andere overtuiging hebben of die over dit onderwerp in gesprek willen gaan. Op die manier kan er een open uitwisseling van standpunten of gedachten plaatsvinden, met wederzijds respect en zonder dat het wat meer gejuridiseerd wordt in een dergelijke klachtenprocedure.

VIII. Conclusie

Conclusie van het Platform is dat haar boodschap niet in strijd is met de NRC en de door klager daartegen gerichte klacht *primair* niet-ontvankelijk verklaard behoort te worden, dan wel *subsidiair* ongegrond verklaard dient te worden. Meer-subsidiar verzoekt het Platform uw Commissie om slechts over te gaan tot het opleggen van een vrijblijvend advies.

Het Platform stelt het op prijs om bij de behandeling van de klacht gehoord te worden door uw Commissie en de klager, zodat een mondelinge toelichting gegeven kan worden op haar verweer en het gesprek hierover kan plaatsvinden.

Met hartelijke groet,

Martijn Schot
Voorzitter Platform Zorg voor Leven

